

TC-OP-85-6

Rawlony 7
identically

Obok motywów ^{chińskich} klasycznych i gotyckich wielkim wzięciem cieszyły się ~~ornamenty~~ ^{motywy}, zapożyczone z architektury Islamu: tura

cieszyły się ~~formy~~ ^{nowymi}, zapożyczone z architektury Islamu: ture
Przykładem może być kiosk turecki w Rogalinie, projektowany
przez Jana Chrzyciciela Kammsetzera około 1788 r. /ryc /
Nieco wcześniej powstaje w ogrodzie ks. Lubomirskiej w Mokotowie
pawilon maurytański o bogatej dekoracji arabeskowej ścian zew-
nętrzych, ~~nakszta~~ pomyślany w bryle nakształt obornego
meczku, „Mahometański meczet zdoła romantyczne ustronie w
Kościelcu.

~~Te~~ W pierwszej połowie XIX stulecia ~~przeważała~~ ustala się klasycystyczny typ domków mieszkalnych w ogrodach, wznoszonych częstokroć z okazji pobytu ~~wsobchpanijaxxxx~~ znamienitych osób. W Neplach wybudowano ~~zxxkaxx~~ na przyjazd cesarza Aleksandra I wśród ~~romantyxzx~~ malowniczego otoczenia domek, zwany "Biwuak" /Wlewska Neple/. W magnackiej rezydencji Branickich w Aleksandrii w miejsce pałacu było kilka klasycystycznych obszernych pawilonów; rodziców, dzieci, gościnny, balowy, a wśród nich pawilon monarszy, upamiętniony gościną ~~te~~ również Aleksandra I /tygil/ którego też imieniem nazwany był "domek Aleksandrowski" w Puławach. /ryc /.

Remont
TC-OP-85-6

*Przebudowa
i dobudowa* 8

Z końca XVIII stulecia pochodzi pawilon chiński w Jabłonnej, wzniesiony z drzewa, na wzgórzu, wśród wyniośłych drzew i malowniczych grup krzewów. Zawierał on w sobie podobnie jak poprzednio omawiane, mieszkalną izdebkę bogato wyposażoną w sprzęt i dekoracyjne /ryc/ /

W dobie rozwoju ogrodów sentymentalnych i romantycznych wznoszone są pawilony i domki mieszkalne, których forma zewnętrzna była kontrastem dla wyposażenia i treści wnętrza. W Powązkach ks. Izabelli Czartoryskiej ... "Pod powierzchownością chat włościańskich z drzewa nieociosanego, pod strzechą słomianą, ukrywały się wnętrza, urządzone z wyszukany zbytkiem i niezmiernym smakiem. Urządzenie domku zamieszkanego przez samą księżnę miało przedstawiać wartość pół miliona" .. /Dębicki / Podobny charakter nosił "Domek Szwajcarski" w Arkadii, zwany również Pałacem Kryształowym. "Budynek ten zewnętrznie nie wiele różnił się od chat wiejskich, natomiast wnętrze jego, przepełnione kosztownymi sprzętami, kryształami i marmurami, symbolizowało jak gdyby przemianę losu bohaterów owidiuszowskich, Filemona i Baucydy:

"Za których cnotę wielką i niepospolitą
Król niebios w pałac zamienił szopkę trzcina krytą"
/Stanisław Trembecki/ /Wegner/

Pod wpływem rosnącego kultu dla antyku ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~ pawilony ogrodowe przybierały postać klasycznych świątyń ~~xxx~~, greckich lub rzymskich. Według projektów S.B. Zuga powstaje w Arkadii Świątynia Diany, powiązana monumentalnymi schodami ze stawem, w której wśród nagromadzonych dzieł sztuki, wśród poezji i muzyki znajdowano "błogie wytchnienie" /Radziwiłłowa/. W niedalekim sąsiedztwie

Domant

TC-OP-85-6

Boislin
m. d. n. l.

9

wyposażone wewnątrz z niesłychanym nieraz przepychem, i Domek szwajcarski w Arkadii, przypominający z zewnątrz chałupę wiejską, ^{type} posiadał wewnątrz, przepełnione kosztownymi sprzętami, kryształami i marmurami, ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ a jedna z sal miała szklaną ścianę oraz szklaną kopułę, dar Aleksandra I. Kompozycja tej budowli miała symbolizować przemianę losu bohaterów mitologicznych, Filemona i Baucis, którym bogowie, wdzięczni za gościnę zamienili ich ubogą chatkę w kryształowy pałac /14/. Podobnie zaaranżowane były "chatki" w Powązkach. ^(mc 72) Jedna z altan w Zośfiówce miała kształt kamiennego grzyba.

Roman

TC-OP-85-6

Przewidy 10
i demki miesz

świątyni inny budynek reprezentował równolgle rozwijający się
kult dla feudalnego średniowiecza. Był to gotycki pr "Przyby-
tek Nieszczęścia i Melancholii" urządzony z czasem jako letnia
siedziba
~~rezydencja~~ ~~księcia~~ Michała Radziwiłła, syna ks. Heleny, oficera
napoleońskiego, dla wypoczynku po trudach wojny /Wegher/